

Vrienden van het AIRBORNE MUSEUM

FOTO: ROBERT VOSKUIL

Op 21 november van het vorig jaar hield Hans Timmerman in de Concertzaal in Oosterbeek een boeiende lezing over Duitse gewonden en gesneuvelden tijdens de Slag om Arnhem.

Jaarvergadering

De 30e Algemene Ledenvergadering, tevens jaarvergadering van de Vereniging Vrienden van het Airborne Museum zal worden gehouden op zaterdagochtend 27 maart 2010 in de Concertzaal, Rozensteeg 3 te Oosterbeek, aanvang 10.30 uur.

De agenda ziet er als volgt uit:

1. Opening
2. Notulen Algemene Ledenvergadering 8 april 2009
3. Algemeen Verslag 2009
4. Financieel Verslag 2009
5. Verslag Kascommissie
6. Begroting 2010
7. Bestuursverkiezing
8. Benoeming reservelid Kascommissie
9. Rondvraag
10. Sluiting

Ad 3 en 4: Het Algemeen Verslag en het Financieel Verslag liggen een half uur voor de aanvang van de vergadering ter inzage bij de ingang van de zaal. Ad 7: Aan de beurt van aftreden zijn dit jaar Ben Kolster en Gerard Gijsbertsen. Beiden stellen zich herkiesbaar. Volgens artikel 8 van de Statuten kunnen leden tegenkandidaten stellen. Een voordracht hiertoe dient uiterlijk tien dagen voor de vergadering schriftelijk bij de secretaris van de VVAM te worden ingediend, ondertekend door minstens tien leden, en

vergezeld van een breedverklaring van de kandidaat, die lid moet zijn van de vereniging, en meerderjarig is.

Circa 12.00 uur: Einde Jaarvergadering. Lunchpauze tot 13.30 uur. U dient voor uw eigen lunch te zorgen. In de Concertzaal is hiervoor geen gelegenheid.

Om 13.30 begint het middagprogramma. Dit bestaat uit een wandeling onder leiding van onze vertegenwoordiger in het Verenigd Koninkrijk, Niall Cherry. Tijdens deze 'Medical Walk' staat de rol van de Royal Army Medical Corps tijdens de Slag om Arnhem centraal. We bezoeken een aantal plaatsen in Oosterbeek, waar hospitalen of medische posten waren gevestigd, zoals de pastorie naast de Oude Kerk (huis familie ter Horst), de Pietersberg, de Tafelberg, de Paasbergschool, Schoonoord en Vreewijk.

'Battlefield Walk' op zondagmiddag 28 maart

Omdat Niall Cherry het hele weekend van de Jaarvergadering in Oosterbeek is, heeft hij aangeboden om ook op zondagmiddag 28 maart een 'Battlefield Walk' te organiseren. Het onderwerp is de opmars van het 1e en het 3e Para bataljon door oostelijk Oosterbeek en westelijk Arnhem. De tour begint om 14.00 uur bij het gebouw van het voormalige station Oosterbeek-Laa. Er wordt gewandeld via de Klingelbeekseweg, tot aan de Utrechtseweg in Arnhem.

Directeur Airborne Museum vertrekt

Drs. Dick Schlüter vertrekt per 30 april a.s. als directeur van het Airborne Museum. Hij gaat werken bij de Universiteit Twente in Enschede. Dick Schlüter volgde begin 2008 Frans Smolders op, die na twee jaar vertrok. De Stichting Airborne Museum gaat nu op zoek naar een nieuwe directeur.

Nieuwe locatie voor inpakken Nieuwsbrieven

In een van de vorige nieuwsbrieven maakten wij melding van het feit dat het inpakken en adresseren van de nieuwsbrieven van de VVAM niet meer kon plaats vinden in het nieuwe Airborne Museum. Daarom was uitgeweken naar de schuur achter het huis van Chris van Roekel. Dankzij de bemiddeling van de heer Han Jongboer kunnen de werkzaamheden die voorafgaan

FOTO: CHRIS VAN ROEKEL

De vrijwilligers die vier keer per jaar de Nieuwsbrief van de VVAM verzendklaar maken, kunnen dat sinds kort doen in het gebouwtje van de Politie Sport Vereniging op Park Hartenstein.

aan de verzending van de Nieuwsbrief nu weer plaats vinden in een meer comfortabele ruimte, namelijk het kantoorgebouwtje van de Politie Sport Vereniging Renkum (PSVR) op het sportpark Hartenstein (zie foto).

VVV kantoor in het Airborne Museum

Op 16 februari jl. werd in het Airborne Museum de nieuwe locatie geopend van de VVV Oosterbeek. Tot voor kort was die gevestigd in een gebouwtje tegenover de winkel van Albert Heijn in Oosterbeek. De vrijwilligers die de ontvangstbalie van het museum bemannen, hebben een 'bijscholing' gekregen, waardoor zij ook werkzaamheden voor het VVV kunnen uitvoeren.

Opening uitbreiding 'Airborne Experience'

Op dezelfde middag dat het nieuwe VVV vestiging in het Airborne Museum werd geopend, vond ook de ingebruikname plaats van de uitbreiding van de 'Airborne Experience' in de ondergrondse ruimte. Het gaat hierbij om de uitbreiding van de terugtocht over de Rijn in de nacht van 25 op 26 september 1944. Aan het eind van de rondgang worden op een groot scherm beelden van de terugtocht uit de film 'Theirs is the Glory' geprojecteerd. Hiermee is de inrichting van de 'Experience' afgerond.

Battlefield Tour Normandië

Van 26 tot 30 mei is er weer een battlefield tour naar Normandië. Het bijzondere van deze tour is dat er niet alleen uitgebreid aandacht besteed wordt aan de zee- en luchtlandingen, die op 6 juni 1944 bij de kust plaats vonden, maar dat er ook bezoeken worden gebracht aan plaatsen die later een belangrijke rol hebben gespeeld bij de pogingen van de geallieerden om uit het bruggehoofd te breken. Ook gaat de tour naar de beruchte 'Falaise Gap', van waaruit tienduizenden Duitse troepen midden augustus 1944 uit de geallieerde omsingeling probeerden te ontsnappen. Mocht u belangstelling hebben om met deze 5-daagse tour mee te gaan, belt u dan even met Wybo Boersma, telefoon 0318-639633. Voor nadere gegevens kunt u ook de website van de VVAM raadplegen.

Vrijwilligers 'in het zonnetje gezet'

Gedurende de periode waarin het Airborne Museum werd gerenoveerd is er niet alleen enorm veel werk verzet door de vaste staf, maar ook door de vrijwilligers. Daarom werd het tijd om die vrijwilligers eens in het zonnetje te zetten. Dit gebeurde op woensdagavond 9 december jl., tijdens een drukbezochte bijeenkomst in het gemeentehuis in Oosterbeek. Door de directie en het bestuur van de Stichting Airborne Museum was de groep vrijwilligers die samenwerkt met behoudsmedewerker Roland Boekhorst, bij de gemeente voorgedragen. Namens deze groep, die bestaat uit Paul Barends, Henk Boers, Bart Bijl, Gido Hordijk, Henk Kruijsdijk, Jaap Korsloot, Gregor v.d. Sluys, Dirk Knoop en Wilson Voordouw, mocht Paul Barends de speciale oorkonde in ontvangst nemen, waarmee de gemeente Renkum haar waardering toont voor het zo belangrijke vrijwilligerswerk. Daarnaast werden op 18 december tijdens de Kerstbijeenkomst in het Airborne Museum 'waarderingsspellen' uitgereikt aan Jan Dietvorst, Bart van Galen en Ton Voorstuijs. Deze met het Pegasus-embleem getooiden spellen, zijn ingesteld door de Stichting Airborne Museum.

Prijzen voor de 'Airborne Experience' en voor de filmdocumentaire 'Onvoltooid Verleden'

De 'Airborne Experience 1944' van het Airborne Museum heeft een prijs gewonnen. De 'beleving van de Slag om Arnhem' kreeg een 'Gouden Reiger', een prijs voor een geslaagd voorbeeld van interactieve communicatie via beeld en geluid. De 'Airborne Experience' laat de bezoekers iets proeven van de strijd tussen geallieerden en Duitsers, zoals die in 1944 plaats vond in Arnhem en Oosterbeek. De bezoekers lopen als het ware door de frontlinie. Ook de film 'Onvoltooid Verleden' kreeg een 'Gouden Reiger'. Deze productie, die werd gemaakt in het kader van de 'Liberation Route Nijmegen-Arnhem', vertelt het verhaal van het vergissingsbombardeмент op Nijmegen en Arnhem in februari 1944, van de Operatie Market-Garden, van de frontperiode in de winter van 1944 op 1945 en van het Rijnland-offensief in het voorjaar van 1945. De documentaire kwam tot stand onder verantwoordelijkheid van het Regionaal Bureau voor Toerisme Arnhem-Nijmegen. We hopen deze film bij een van de toekomstige themamiddagen van de VVAM te kunnen draaien.

'Luchtoorlog boven Ede'

Evert van de Weerd uit Ede houdt zich al heel lang bezig met de geschiedenis van de Tweede Wereldoorlog op de Veluwe en hij heeft al verschillende publicaties over dit onderwerp op zijn naam staan. In zijn nieuwe boek 'Luchtoorlog boven Ede' doet hij uitgebreid verslag van de vliegtuigcrashes en bombardementen in de Gelderse Vallei in de jaren 1943-1944. Het begrip Gelderse Vallei wordt daarbij wat ruim genomen. Boven dit gebied heeft zich in de oorlogsperiode veel afgespeeld. Geallieerde vliegtuigen werden vanaf de grond bestookt door Duits luchtafweergeschut in en in de lucht aangevallen door jagers van de Luftwaffe. Op 17 september 1944 werd Ede door Britse en Amerikaanse vliegtuigen

gebombardeerd als voorbereiding van operatie Market Garden. De stad werd zwaar getroffen en onder de burgers vielen 69 doden en een groot aantal gewonden. In het boek worden deze bombardementen uitgebreid beschreven. Het onderzoek naar de vliegtuigcrashes heeft geresulteerd in een schat aan gegevens. Van elk vliegtuig wordt uitgebreid vermeld welk type het was, wat de missie was en hoe het verongelukt is. Zoveel mogelijk zijn ook de lotgevallen van de bemanning beschreven. Het een en ander wordt aangevuld met ooggetuigenverslagen en politie rapporten. Het boek bevat een groot aantal foto's van de vliegtuigen, hun bemanning, luchtfoto's en kaarten. Iets minder dan de helft van de beschreven crashes vond plaats vóór september 1944. Het merendeel van de toestellen werd neergeschoten in de periode van de Slag om Arnhem. Alleen al daarom is deze uitgave de moeite waard voor geïnteresseerden in de Slag om Arnhem. Hij laat nog eens zien dat de Slag Arnhem zich in feite in een veel ruimer gebied heeft afgespeeld dan alleen in en rond Arnhem en Oosterbeek. 'Luchtoorlog boven Ede' door Evert van de Weerd verscheen in 2009 bij BDU Uitgevers BV (ISBN: 978-90-87880-99-6). Het telt 213 pagina's en kost € 19,50. (Wybo Boersma)

Verbod gebruik metaaldetectoren

Wij ontvingen afgelopen november het volgende bericht van Burgemeester en Wethouders van de gemeente Renkum: 'In de gemeente Renkum wordt regelmatig gezocht met metaaldetectoren. De risico's op het aantreffen van de vaak in zeer slechte staat verkerende nog aanwezige explosieven en munitie is groot. Door de leeftijd en de slechte conditie worden de risico's op ongevallen steeds groter. Daarom hebben Burgemeester en Wethouders van de gemeente Renkum onlangs bekend gemaakt dat op grond van artikel 5.38 van de Algemene Plaatselijke Verordening op grond van de openbare orde en veiligheid geen ontheffingen meer te verlenen anders dan aan onderdelen van defensie, gecertificeerde bedrijven en daarvoor speciaal opgeleide personen. Het betreft een ontheffing op het verbod om op de openbare weg of enige voor publiek toegankelijke plaats een mijn detector, een metaaldetector of enig ander voorwerp, kennelijk bedoeld voor het opsporen van explosieven, metalen voorwerpen en dergelijke bij zich te hebben. Het besluit is tot stand gekomen na zorgvuldige beoordeling van het advies van het Explosieven Opruimingscommando van de Koninklijke Landmacht. Alle ontheffingen aan particulieren en niet gecertificeerden zijn daarom ingetrokken en nieuwe ontheffingsaanvragen geweigerd'.

'Retake Arnhem Bridge'

Vlak voor het ter perse gaan van deze Nieuwsbrief verscheen het boek 'Retake Arnhem Bridge', door Bob Gerritsen en Scott Revell. In het volgende nummer van de Nieuwsbrief zullen wij uitgebreid aandacht besteden aan dit nieuwe boek.

Oproep: Wie zijn deze meisjes?

Een onbekende fotograaf hanteerde zijn camera op de Arnhem Oosterbeek War Cemetery, waarschijnlijk

FOTO: PARTICULIERE COLLECTIE

Wie zijn deze meisjes, die in september 1946 werden gefotografeerd op de Airborne Begraafplaats?

in september 1946. Wie weet wie de beide meisjes op de voorgrond zijn? Reacties naar Geert Maassen: g.maassen@geldersarchief.nl

'Ben je bij het Parachutespringen geweest?'

De parachutisten dropping op de Ginkelse heide in Ede, die ieder jaar plaats vindt tijdens het weekend van de Airborne Herdenkingen, trekt altijd duizenden belangstellenden. Hoe deze traditie tot stand kwam en wat de achtergrond is van deze militaire oefening, wordt door de schrijver Gerard Gijsbertsen in het boek 'Ben je bij het Parachutespringen geweest?' uitgebreid uit de doeken gedaan. Hij gaat daarbij eerst in op de gevechtsacties in Ede, zowel die van mei 1940 als die in september 1944. Vervolgens beschrijft hij de eerste, eenvoudige herdenkingen na de oorlog en vanaf 1960 de jaarlijkse parachutistendropping. Duidelijk is dat deze traditie niet zonder de nodige problemen tot stand is gekomen. De bijlagen achterin in het boek met nadere uitleg over de gebruikte vliegtuigen, deelnemende eenheden, de typen parachutes, de militaire rangen en enkele duidelijke kaarten vormen een welkome toevoeging. Het gehele boek is het resultaat van een gedegen onderzoek. Alleen jammer dat met name de luchtfoto's zo klein zijn afgedrukt, dat details wegvallen. Aan het geheel doet dat echter weinig af. Voor iedereen die geïnteresseerd is in de herdenkingen bij Ede en zeker voor mensen die de droppingen op de Ginkelse heide hebben bijgewoond, is het boek een aanrader. De prijs (€ 9,50) kan nauwelijks een bezwaar zijn. 'Ben je bij het Parachutespringen geweest?' door Gerard Gijsbertsen, is een uitgave van de Gemeente Ede (2009) in de reeks Historische cahiers (ISBN 978-90-79623-07-5). Het boek telt 168 pagina's en is geïllustreerd met een groot aantal foto's en een paar kaarten. De prijs bedraagt € 9,95. (Wybo Boersma)

Emblemen op Airborne helmen

We zijn op zoek naar mensen die informatie kunnen en willen verstrekken over (de betekenis van) emblemen op zogenaamde Airborne helmen. De hierbij getoonde foto toont zo'n embleem. De bedoeling is dat een kleine publicatie over dit onderwerp binnen

FOTO: PHILIP REINDERS

Airborne helm met embleem in het Airborne Museum.

afzienbare tijd verschijnt. Wie heeft nog zo'n helm thuis liggen, en/of kent een foto die tijdens de Slag om Arnhem is gemaakt waarop er eentje is te zien? Reacties graag naar Philip Reinders: reinders2@chello.nl

Schenking

Door bemiddeling van Niall Cherry kwam het Airborne Museum onlangs in het bezit van een map met documenten, persoonlijke brieven, een 'Soldiers Pay Book' en foto's van de Arnhem-veteraan Norman Butterworth van het 1st Parachute Squadron Royal Engineers. Deze raakte tijdens de slag gewond, werd gevangen genomen en belandde in een Kriegslazarett in Apeldoorn. Door bloedvergiftiging overleed hij helaas in februari 1945. Na registratie en beschrijving van de papieren, zullen deze in het archief van het museum worden opgenomen.

'The Pegasus Patrol'

Onlangs verscheen een heruitgave van het boek 'The Pegasus Patrol', dat voor het eerst werd gepubliceerd in 1994. Het beschrijft de rol van de 1st Airborne Division Provost Company, Corps of Military Police (CMP). De schrijvers, Jack Turnbull en John Hamblett, geven eerst een uitgebreide inleiding over de training en de inzet op Sicilië en in Italië. Vervolgens landt de 71 man sterke eenheid op 17 en 18 september bij Arnhem. De compagnie is verdeeld over de drie brigades en het divisiehoofdkwartier. Aan de hand van persoonlijke getuigenissen van de leden wordt van elk van deze secties beschreven wat zij meemaakten tijdens de Slag om Arnhem. Een man van het CMP

neemt in oktober 1944 deel aan de operatie Pegasus 1. De auteurs zijn er in geslaagd een zeer lezenswaardig boek te schrijven, dat we van harte aanbevelen. 'The Pegasus Patrol', door Jack Turnbull and John Hamblett, werd uitgegeven door Tommies Guides in 2009 (ISBN 978 0 9555698 9 0). Het telt 233 pagina's en is geïllustreerd met foto's. Het boek is alleen in het Engels uitgegeven en kost £ 12,95. (Wybo Boersma)

Panzer Kompanie 224

Ons lid Philip Reinders heeft een nieuw Engelstalig boekje uitgegeven over de Panzer Kompanie 224. Deze Duitse compagnie was uitgerust met Franse Char B2 tanks en werd tijdens de Slag om Arnhem als onderdeel van de divisie Von Tettau ingezet aan de westkant van de Perimeter. Het boekje is eigenlijk een Engelse vertaling met diverse aanvullingen van een Nederlandstalig boekje, dat in 1997 werd uitgegeven door Philip Reinders en Peter Vrolijk. De 224e Panzer Kompanie werd midden 1943 in Nederland opgericht en uitgerust met buitgemaakte Franse tanks. Na op verschillende plaatsen gelegerd te zijn geweest, komt de eenheid uiteindelijk in Naaldwijk terecht. Van daar volgt in september 1944 de inzet bij Arnhem. Ook de gevechten na de Slag om Arnhem waar de compagnie aan deelgenomen heeft, worden beschreven. Uiteindelijk gaat de compagnie in Zeist in Canadese gevangenschap, waarbij het overgebleven materiaal, inclusief Airborne jeeps, bij de Leusder heide wordt overgedragen. De nieuwe uitgave is aangevuld met luchtopnamen in kleur, waarop de positie van de verschillende tanks die tijdens de Slag om Arnhem buitengevecht gesteld zijn is aangegeven. Wel is het jammer dat de plattegrond van Oosterbeek met deze posities niet uit de oudere Nederlandse versie is overgenomen. Voor de mensen die niet zo bekend zijn in Oosterbeek was dat een goede aanvulling geweest. De foto's, waaronder verschillende privé opnamen, zijn nu van een betere kwaliteit dan in de eerste editie. Waarom sommige in bruin en andere in zwart zijn afgedrukt ontgaat ons echter. Het is een aardige uitgave met veel informatie over een klein Duits onderdeel dat deelnam aan de Slag om Arnhem. 'Panzer Kompanie 224 in the Netherlands 1943-1945' door Philip Reinders is een eigen uitgave uit 2010. Het heeft een Engels tekst, telt 55 pagina's en is geïllustreerd met foto's. Het is te bestellen door overmaking van € 14,- (inclusief porto) op rekeningnummer 1941698 t.n.v. P. Reinders. Vergeet niet uw naam en adres te vermelden! (Wybo Boersma)

COLOFON

De Nieuwsbrief is een uitgave van de Vereniging Vrienden van het Airborne Museum, Oosterbeek en verschijnt vier keer per jaar. Het doel is bekendheid te geven aan het Airborne Museum, de activiteiten van de Vereniging Vrienden en de geschiedenis van de Slag om Arnhem. Redactie: drs. Robert P.G.A. Voskuil, Wybo Boersma en Joop Bal.

Coördinatie verzending, archivering & distributie losse nummers Nieuwsbrief: Chris van Roekel, Oosterbeek.

Vormgeving Nieuwsbrief: Hildebrand DTP, Wageningen.

Druk: Drukkerij Verweij Wageningen B.V.

E-mail adres VVAM: info@vriendenairbornemuseum.nl.

Telefoon: (0318) 63 96 33.

Postadres: VVAM, t.a.v. Ivar Goedings, Postbus 8047, 6710 AA, Ede.

Penningmeester en Coördinator Airborne News Flash: Vincent Luyten.

Website van de VVAM: www.vriendenairbornemuseum.nl